

EGYETEMI KÖNYVTÁR
Beszámoló jelentés
az 1980. 1981. és 1982. évről

Beszámoló jelentés az 1980., 1981. és 1982. évről

A jelentés éveiben tovább emelkedett a Könyvtár forgalma. A használt egységek száma:

1980.	1981.	1982.
132.532 db	146.353 db	175.211 db

1982. szeptember 1.-től az állami rendelet értelmében nálunk is bevezettük a 42 órás munkahetet, de ennek során szolgáltatásaink nem csökkentek hanem gyarapodtak. A folyóirat-olvasóterem nyitvatartása azonos lett az olvasóteremével, heti 15 órával több, a kölcsönző délután három helyett 1/2 4-ig tart nyitva, heti két órával tovább. A szombati nyitvatartást és a vizsgaidőszakban az olvasóterem nyitvatartását inspekcióval oldottuk meg.

Nyaranta hat hét a szünet ideje, de a kutatókat akkor is kiszolgáljuk és a kölcsönzött könyveket visszavesszük.

Korszerű és javuló szolgáltatásokat nyújtani azonban változatlanul nem tudott a Könyvtár, három ok következtében. Ez a tény oly meghatározó, hogy a jelentés élére kívánczik:

Először is az épület a több évtizedes elhanyagoltság valamint a metro építése következtében keletkezett károk miatt egyre siralmasabb állapotba kerül mind építészeti mind épületgépészeti tekintetben.

Másodszor, az eredetileg 7-800.000 könyvre méretezett raktárakban immár 1.3 millió könyvet tárol, egyes raktárrészekben rendkívül elavult körülmények között, másutt pedig, - éppen az új könyvek és az új periodikák területén, - megoldhatatlanul zsúfolva, bizonyos könyvcsoportokban forgalmazhatatlan állapotban.

Harmadszor, a külföldi könyvek beszerzésére fordítható összegek értéke évről-évre csökken, ezért még a szorosan értelmezett gyűjtési területen is alapvető művek és különösen periodikák megrendeléséről kellett lemondanunk.

Az épület rendbehozása vagy esetleges bővítése nem függ a Könyvtártól, amelynek e célra a jelenlegi gazdálkodási rendszerben semmilyen kerete nincsen. Minden beruházást kizárólag az Egyetem gazdasági

szervezetei intézhetnek. 1982 júliusáig remény volt arra, hogy a nagyberuházás keretében a Könyvtár helyreállítására is sor kerül. A csökkentett keretek miatt azonban az ELTE Rekonstrukciós Irodája az ügyintézését visszaadta a Beruházási és Műszaki Osztálynak, amelynek költségvetésében a Könyvtárra csupán jelentéktelen, hibaelhárításra is alig elegendő összeg jut. Az illetékes ügyintézők váltását közvetlenül megelőzően a Rekonstrukciós Iroda még átadta ténykedésének egyetlen eredményét, a Könyvtárról készült kárfelvételi dokumentációt.

1980 januárjában az I.emeleti munkahelyiségeket, a kutatóolvasót, a nagy olvasótermet és a kölcsönzött még védőtető óvta a metroépítés repedései miatt keletkezett esetleges omlásoktól.

Juniusban a Könyvtár igazgatósága közvetlen tárgyalásokat kezdett a METROBER Vállalattal. Ennek eredményeképpen a Vállalat költségén október-novemberben az állványokat lebontották és 1980 decemberétől 1981 júniusáig a jelzett termeket és az igazgatói szobát rendbehozták a repedések áthidalásával és felfalazásával, újravakolással és tisztasági festéssel. Az olvasóteremben e munkákra nem került sor. Az építés idején is fenntartottuk a forgalmat: a kölcsönző átmenetileg a folyóirat-olvasóban működött, a kutatóknak az olvasóteremben biztosítottunk helyet, a belső munkák a nem érintett hivatali helyiségekben folytak. Sajnos a vezetékek cseréjére, a padozat és a beépített polcok felújítására, valamint a nyílászárók mázolására nem volt lehetőség. 1982 májusában a METROBER elbontatta az épület teljes hosszában épült külső védőtetőt is. Ezzel párhuzamosan árbóckosaras daruval ellenőrizve lett az egész külső homlokzat és a szakiparosok eltávolították a meglazult elemeket. E munkával be is fejeződött a közvetlen kapcsolat a vállalattal.

Az Egyetem műszaki osztálya, központi keretből, 1981 decembere és 1982 decembere között szigeteltette és teljesen felújította a házfelügyelői lakást és a könyvkötészetet. Ez utóbbi eredeti 70 m²-es területe a disszertáció-raktár hozzácsatolásával 51 m²-rel bővült, a disszertációk az Egyetem Maglódi-uti raktárában kaptak helyet.

Minden egyéb tatarozási munka a következő esztendőkhöz feladatok maradt.

Az épület z s u f o l t s á g a tovább fokozódott. 1981 júliusában a hálózati és módszertani csoport kénytelen volt a tatarozás előtt álló Ménési ut 11-13.sz. épületből kiköltözni és elfoglalta a Könyvtár északi szárnyán az I. emeleti iroda- és raktárhelyiséget.

A könyvraktárak teljesen beteltek. A negyedréteg alaku új könyvek már csak tornyozva férnek el a polcok szélén és hasonló a helyzet a periodikák különböző csoportjaiban. Az igazgatóság ismételten sürgette az Egyetemen külső raktár biztosítását, ahol az inkurrens anyag elhelyezhető lenne, ezáltal az új könyvek viszont hozzáférhetővé válnának. Ez a megoldás is a következő évekre maradt.

A beszerzésre fordítható összegek értékének csökkenése összefügg az egész ország gazdasági helyzetével. Ennek hatásai a szerzeményezésről szóló jelentésrészben mutatkoznak. Itt csak azt jegyezzük meg, hogy a keletkezett hiányok pótlása a továbbiakban nagy gondot okoz majd.

A vonatkozó időszakban változott a Könyvtár vezetése.

Dr. Mátrai László akadémikus, egyetemi tanár, aki 35 évig állt a Könyvtár élén és dr. Miszti László főigazgató-helyettes 1980 január 1-én megkezdték nyugdíj előtti szabadságukat és az év folyamán nyugdíjba mentek. A Rektor január 1.-i hatállyal dr. Németh G. Bélát, az irodalomtudományok doktorát, egyetemi tanárt főigazgatóvá, dr. Kulcsár Péter kandidátust és Marót Miklóst főigazgató-helyettesé nevezte ki. A főigazgatóhelyettesek megtartották osztályvezetői funkciójukat is a szerzeményi osztályon illetve az olvasószolgálatban. Megosztották egymás között a feladatokat, Kulcsár Péter a könyvtári szakfeladatok és a tudományos munka, Marót Miklós a gazdasági ügyek és az üzelmeltetés felelőse lett. Osztályvezetői kinevezést kapott dr. Pelle József kandidátus a kézirat- és ritkaságtárban, osztályvezetőhelyettes lett Madár Lajos a kölcsönzőben.

Elkészült és 1980 december 19.-én rektori jóváhagyást kapott az új szervezeti szabályzat, amelynek leglényegesebb eleme, hogy osztályszervezetbe sorolt minden részleget és csoportot, megszűnt minden közvetlen függőség az igazgatóságtól illetve a megszüntetett tudományos titkári munkakörtől. A gyűjtőkört és a könyvtári funkciókat a szabályzat az 1976. évi könyvtári törvényerejű rendeletnek megfelelően rögzíti. Záradék szabályozza a hálózat, a karközi bizottság és a könyvtári tanács működését.

A következő évek feladata a Könyvtár ügyrendjének kidolgozása.

I. ÁLLOMÁNYGYARAPÍTÁS

A) Hitelkeret

1) Állománygyarapításra költségvetésünkben a következő hitelkeret állt rendelkezésre:

	1980	1981	1982	
Könyvbeszerzésre	1,640.000	1,940.000	1,940.000	Ft
Folyóiratokra	2,215.000	2.800.000	2,368.000	"
Összesen:	3.855.000	4.740.000	4.308.000	Ft

2) A hitelkeret felhasználása, illetve az állománygyarapításra fordított összeg:

	1980	1981	1982	
Könyvekre	2.139.600	2.331.800	1.732.200	Ft
Folyóiratokra	1.419.700	2.444.600	2.626.400	"
Összesen:	3.559.300	4.776.400	4.358.600	Ft

A hitelkerettel kapcsolatban a következőket kell megjegyez-
münk:

a) Az 1980.évi előirányzat mindössze 5.000 Ft-tal volt több az előző (1979) évinél, az 1981. évi 885.000 Ft-tal több az előző(1980.) évinél, - míg az 1982.évi 432.000 Ft-tal kevesebb az előző (1981.) évinél. 1981-ben azonban rendkívüli összeget kaptunk a Művelődési Minisztériumtól, a British Library Catalogue megvásárlására.

b) Ami a felhasználást illeti;

- 1980-ban állománygyarapításra 295.700 Ft-tal kevesebbet adtunk ki az előirányzottnál, - míg 1981-ben 36.000, - 1982-ben 50.600 Ft-nyi tulkiadás mutatkozik.

- 1980-ban könyvekre 499.600 Ft-tal többet, folyóiratokra 795.300 Ft-tal kevesebbet, - 1981-ben könyvekre 391.800 Ft-tal többet, folyóiratokra 355.400 Ft-tal kevesebbet, - 1982-ben pedig könyvekre 207.800 Ft-tal kevesebbet, folyóiratokra 258.400 Ft-tal többet adtunk ki az előirányzottnál.

3) Az összeggyarapodás értéke:

	1980	1981	1982	
vétel, előfizetés útján:	3,773.595	5.738.579	4.094.363	Ft
egyéb módon:	627.926	745.965	636.643	"
Összesen:	4.401.521	6.484.544	4.731.006	Ft

B) Az állománygyarapodás adatai

1) A dokumentumok jellege szerint:

	1980	1981	1982
könyv	7.026	7.448	4.892
periodikum(cim)	1.498	3.116	2.001
egyéb	277 477	1.426 1428	571
Összesen:	9.001	11.990	7.464

2) Szerzeményezési módok szerint:

vétel, előfizetés	2.709	3.586	2.827
egyéb (kötelesepéldány, ajándék, csere)	6.292	8.404	4.637
Összesen:	9.001	11.990	7.464

3) Tudományágak, illetve szakok szerint:

	1980	1981	1982
0	962	1.007	908
1	938	1.405	731
2	722	820	656
3	1.784	1.996	1.771
4	283	353	292
5	357	370	111
6	172	170	150
7	409	691	502
8	1.744	2.645	1.415
9	1.630	2.533	1.918
Összesen:	9.001	11.990	7.464

4) Nyelvek szerint:

	1980	1981	1982
magyar	4.312	5.481	3.979
orosz	448	430	310
német	1.481	1.879	1.006
angol	1.025	1.617	1.002
francia	758	977	405
egyéb	977	1.606	762
Összesen:	9.001	11.990	7.464

5) Állománycsökkenés:

	1980	1981	1982
-	-	837	6.210

Az 1982-es évi csökkenés zömmel a Nemzeti Galériának átadott, évekig kötelezpéldányként kapott kortárs-metszetekből áll. 1981-ben átadtunk az Országos Széchényi Könyvtár Színházi Gyűjteményének 35 kötet pest-budai színlapot.

6) Összállomány:

1980	1981	1982
1,310.363	1,321.516	1,322.770

C) A nemzetközi kiadványcsere adatai

1) Cseretársak száma:

	1980	1981	1982
ország	63	63	63
intézmény	203	204	206

2./ A cserélt anyag adatai

	Szocialista országok			Tőkés országok			Együtt		
	1980	1981	1982	1980	1981	1982	1980	1981	1982
<u>Küldött</u>									
anyag									
Kötetszám	710	801	702	1.107	1.074	997	1.817	1.875	1.699
Ft-érték	56.800	64.080	56.160	88.560	85.920	79.760	145.360	150.000	135.920
<u>Érkezett</u>									
anyag									
Kötetszám	1.242	1.527	1.185	929	1.119	763	2.171	2.646	1.948
Ft-érték	34.331	55.933	42.391	116.797	130.474	129.344	151.128	186.407	171.735

A cserélt anyag 1979. évi adatai

	Szocialista országok	Tőkés országok	Együtt
<u>Küldött anyag</u>			
Kötetszám	857	1.229	2.086
Ft-érték	68.560	98.320	166.880
<u>Érkezett anyag</u>			
Kötetszám	1.691	1.457	3.148
Ft-érték	50.759	349.725	400.484

Az adatok a következőket mutatják:

A kiküldött anyag mind a szocialista, mind a tőkés országok vonatkozásában kevesebb, mint 1979-ben volt; kötetszám szerint összességében 1980-ban 269-cel, 1981-ben 211-gyel, 1982-ben 387-tel, - értékben pedig 1980-ban 21.520, - 1981-ben 16.880, - 1982-ben 30.960 Ft-tal.

Az érkezett anyag is mind a szocialista, mind a tőkés országok vonatkozásában kevesebb, mint 1979-ben volt. Kötetszám szerint összességében 1980-ban 977-tel, - 1981-ben 502-vel, - 1982-ben 1.200-zal. Ennek megfelelően csökkent az érkezett anyag értéke is: 1980-ban 249.356, - 1981-ben 214.077, - 1982-ben 228.749 Ft-tal, az 1979. évi értékhez viszonyítva.

Végeredményben azonban - e csökkenés ellenére - nemzetközi cseretevékenységünk rentábilisnak mutatkozik.

D) Könyvtárhálózati munkaterület

Az egyetemi hálózati könyvtáraknak a külföldi könyv- és folyóiratbeszerzés, nyilvántartás terén végzett munka adatai:

	1980	1981	1982
<u>Kiküldött rendelés:</u>			
könyv (tétel)	1453	1905	2208
folyóirat (cim)	1700	1700	1700
<u>Beérkező anyag:</u>			
könyv (kötet)	1966	2138	2004
folyóirat (szám)	19.500	19500	19500

A kurrens munkán kívül - részben a KISz Szervezet társadalmi munkájával - elkészült a duplum-anyag (kb.7000 kötet) rendezése és 1982 folyamán két felajánlási jegyzék már körözésre is került.

II. Feldolgozás

A feldolgozó munka legfőbb célkitűzését, az ujonnan beszerzett könyvek feldolgozását mind a saját állomány, mind a hálózati könyvtárak vonatkozásában 1980-ban, 1981-ben és 1982-ben egyaránt sikerült elérni. Ez az eredmény egyrészt a munkafegyelem megszilárdulásának, másrészt pedig annak köszönhető, hogy az új dolgozók növekvő gyakorlatával már 1980-ban elkezdődött annak a visszaesésnek a kiheverése, amely szükségszerűen következett a feldolgozók nagymérvű kicserélődéséből.

Ami pedig a szerzeményezéstől az előző években átvett, feldolgozásra váró könyvek számát illeti: 1980-ban ezek száma 7800, vagyis annyi, mint az előző, 1979. év végén; 1981 végére 5400-ra csökkent, ami elsősorban annak tudható be, hogy a szerzeményezés az év végéig a beszerzett könyveknek csak egy részét adta át feldolgozásra. 1982 novemberéig sikerült ezt még tovább, 4000 kötetre leszorítani. A feldolgozásban mutatkozó restancia teljes felszámolása tehát továbbra is gond; megoldása természetesen kizárólag attól várható, hogy a most már nagyobb gyakorlattal rendelkező dolgozók feldolgozzák azt a mennyiséget (napi 25 mű), amely hosszú évek tapasztalatai alapján egy valamelyest gyakorlott cimleirótól, szakozótól elvárható.

1) A katalogizáló munka adatai:

	1980	1981	1982
Első példányok száma a futószalagon	7.082	7.266	7.323
Együttfutó példányok	540	415	591
Központilag katalogizált hálózati könyvek, első példányok kötetszáma	2.624	2.665	2.478
Ugyanaz, együttfutó példányok	23	31	26
Egyetemi jegyzetek	467	401	340
Egyéb rövid uton katalogizált kötetek	58	58	49
Duplumraktárba helyezett kötetek	-	25	-
Összesen:	10.794	10.861	10.857

Amint az adatokból kitűnik, a feldolgozási teljesítmény 1980-ban 27.4 %-kal haladta meg az 1979.évit (8.471), - 1981-ben 0.6 %-kal, 1982-ben pedig 1 %-kal az előző évit.

A rekatalogizált kötetek száma a futószalag teljesítményén belül 1980-ban 46 (1979-ben 48), 1981-ben és 1982-ben egyaránt 62 volt.

2) A katalógusok szerkesztésével kapcsolatos munkák:

- A címleírásokról katalóguscédulák készítése a Könyvtár valamennyi és - a tanszéki könyvtárak vonatkozásában - a hálózati, valamint az egyetemi és az országos központi katalógusok számára. (Ezek adatait a VIII. Sokszorosítás című fejezet tartalmazza).
- A katalógus-korrekció keretében 1980-ban 505 (1979-ben 939), 1981-ben 286, 1982-ben 1494 kötet katalógizálásának utólagos korrekciójára került sor; ennek keretében 1980-ban 1991 (1979-ben 2047), 1981-ben 1004, 1982-ben pedig 3947 katalóguscédula javítását végeztük el.
- 1982-ben az alapkatalógus 230 tokkal bővült, megfelelő új polcot kapott, ennek megfelelően sor került a katalógus átrendezésére, a katalógusdobozok újbóli címkézésére.

3) Az állományrevízió az erre fordítandó munkaerőkapacitás hiányában az előző évekhez hasonlóan továbbra is szünetelt, és a következő évekre marad.

4) A szakozó csoport teljesítménye 1980-ban 6931 (1979-ben 5903) 1981-ben 6753, 1982-ben 7498 kötet szakozása és tárgyszavazása. Az e téren mutatókozó teljesítmény növekedése eredményezte a feldolgozó munkában meglévő restancia jelentős mérvű csökkentését.

5) A folyóíratfeldolgozás adatai:

	1980	1981	1982
Első példány	4.506	5.099	3.318
Rekatalogizálás	1.099	606	269
Rövidített címleírás; együttfutó példányok, egyetemi kiadványok, részcímes füzetek	2.197	1.824	1.502
Összesen:	7.802	7.529	5.089

Az adatokból kitűnően a folyóíratfeldolgozásban 1979-hez viszonyítva (5.362) 1980-ban és 1981-ben erős növekedés, 1982-ben pedig az 1979 évinek a szintjére való visszaesés mutatkozik. A növekedést főként a rekatalogizálás fellendülése, a visszaesést részben a Könyvtárnak járó folyóíratok számának csökkenése okozta.

A Könyvtárnak járó kurrens folyóiratok száma u.i. 1980-ban és 1981-ben 2.750, 1982-ben 2.619.

A kurrensen beérkező folyóiratok feldolgozása, köttetésre történő előkészítése mellett 1980-ban sor került a szolgálati katalógus továbbosztására (20 katalógusdobozzal való bővítés eredményeként), ezzel egyidejűleg a betűrendes, szerkesztői és közreadói katalógusok dobozainak új címkézésére, valamint a folyóiratcsoport feldolgozó helyiségében lévő segédkönyvtár rendezésére.

6) A rendszeres feldolgozó munkán kívül

- a könyvfeldolgozó osztály 1980-81-ben továbbra is igen aktív részt vállalt a címleírás új magyar szabványának kidolgozásában: mind írásban kidolgozott, mind a tárgyalásokon kifejtett szóbeli vélemény nyilvánításaival hathatósan segítette a szabványbizottság munkáját; 1982-ben új feladatként járult a rendszeres feldolgozó munkához a cirillbetűk latinbetűs átírása új szabványának a bevezetése, ami a katalóguscédulák utólagos korrekcióját is maga után vonja.
- a folyóiratcsoport a Külföldi Folyóiratok Központi Katalógusának preprintjeiből a rájuk eső címeket hasonlítottá be tételesen, - és a Szerzeményi Osztály munkatársaival együttműködve kiválogatta a nemzetközi csere útján érkező, de gyűjtőkörünktől idegen anyagot, hogy 1982-ben lemondjuk azokat.

III. Olvasószolgálat

1) A beiratkozott olvasók száma 1980-ban 6.631 (1979-ben 7.059), - 1981-ben 6.426, - 1982-ben 7.271 volt. Ebből kölcsönzésre is szolgáló látogatójegyet 1980-ban 6.017-en, (1979-ben 6.232-en), - 1981-ben 5.819-en, - 1982-ben 5.946-an, - csak olvasótermi használatra szólót 1980-ban 614-en, (1979-ben 827-en), - 1981-ben 607-en, - 1982-ben 1.325-en váltottak.

A beiratkozott olvasók megoszlása

1980

Kölcsönzésre is Csak olvasótermi
beiratkozott olvasók: használatra

Bölcsészhallgatók	1.371	22.8 %	36	5.9 %
TTK hallgatók	519	8.6 %	116	18.9 %
Joghallgatók	152	2.5 %	49	8.0 %
Más egyetemek és főiskolák hallgatói	579	9.6 %	274	44.6 %
Egyetemi és főiskolai hall- gatók összesen:	2.621	43.5 %	475	77.4 %
Egyetemi, főiskolai okta- tók, pedagógusok	858	14.3 %	17	3.0 %
Egyéb szellemi foglalko- zásuak	1.640	27.4 %	68	12.0 %
Fizikai dolgozók	179	2.9 %	8	0.1 %
Egyéb	719	11.9 %	46	7.5 %
Összesen:	6.017	100 %	614	100 %

1981

Kölcsönzésre is Csak olvasótermi
beiratkozott olvasók: használatra

Bölcsészhallgatók	1.328	22.8 %	62	10.3 %
TTK hallgatók	561	9.6 %	86	14.2 %
Joghallgatók	178	3.1 %	50	8.2 %
Más egyetemek, főiskolák hallgatói	591	10.2 %	270	44.5 %
Egyetemi, főiskolai hallgatók összesen:	2.658	45.7 %	468	77.2 %
Egyetemi, főiskolai okta- tók, pedagógusok	829	14.2 %	20	3.3 %
Egyéb szellemi foglalko- zásuak	1.595	27.4 %	61	10.0 %
Fizikai dolgozók	158	2.7 %	13	2.1 %
Egyéb	579	10.0 %	45	7.4 %
Összesen:	5.819	100.0 %	607	100.0 %

1982

	Kölcsönzésre is beiratkozott olvasók		Csak olvasótermi használatra	
Bölcsészhallgatók	974	16.4 %	154	11.6 %
TTK hallgatók	536	9.0 %	176	13.3 %
Joghallgatók	197	3.3 %	93	7.0 %
Más egyetemek, főiskolák hallgatói	578	9.7 %	534	40.3 %
Egyetemi, főiskolai hallgatók összesen:	2.285	38.4 %	957	72.2 %
Egyetemi, főiskolai oktatók, pedagógusok	993	16.7 %	50	3.8 %
Más szellemi foglalkozásuak	1.648	27.7 %	200	15.1 %
Fizikai dolgozók	209	3.5 %	69	5.2 %
Egyéb	811	13.7 %	49	3.7 %
Összesen:	5.946	100.0 %	1.325	100.0 %

Az adatok a szokásos hullámzást mutatják. Három tényezőt tarthatunk jellemzőnek.

1980-81-ben a tatarozási munkák miatt rövidebb-hosszabb időre az olvasószolgálatban korlátozások voltak, ezek indokolják a csökkenést.

1982-től az Országos Széchényi Könyvtárban jelentős korlátozásokat léptettek életbe, ennek megfelelően emelkedett nálunk az oktató-kutatók és "egyéb" kategória olvasóinak száma.

Az olvasóterembe beiratkozottak arányát módosítja az új, könyvtár nélküli főiskolák alakulása, amelyeknek hallgatói először a nagykönyvtárakban jelentkeznek.

Az olvasók hatékonyabb szolgálatára 1982-től vezettük be, hogy a helybeni olvasásra jogosító tagsági jegyeket az olvasóteremben vált-hatják (azelőtt csak a kölcsönző iratott be).

2) Olvasóforgalom

	1980	1981	1982
Kölcsönzőben	18.909	19.166	22.479
Olvasóteremben	25.636	31.588	37.657
Folyóiratolvasóban	7.981	8.902	11.944
Összesen:	52.526	59.656	72.080
Kutatóteremben	1.203	1.147	1.597
Olvasóforgalom összesen:	53.729	60.803	73.677

Egészében az Olvasóforgalom 1980-tól 1982-ig 37 %-kal növekedett, ami jelentősnek mondható. Az emelkedés okát külső tényezőkben kereshetjük, amint ezt a beiratkozott olvasók számánál és arányánál már megjegyeztük.

A kölcsönzőforgalmat illetően

1980-ban a kölcsönzésre is beiratkozott 6.017 olvasó 18.909, - 1981-ben az 5.819 olvasó 19.166, - 1982-ben az 5.946 olvasó 22.479 alkalommal kölcsönzött; a kölcsönzés egy személyre eső gyakorisága 1980-ban 3,1 (1979-ben 3,07), - 1981-ben 3,3, - 1982-ben 3,7.

A helybenolvasást illetően

1980-ban a 6.631 olvasó 24.820, -
1981-ben a 6.426 olvasó 41.637, -
1982-ben a 7.271 olvasó 51.198
alkalommal kereste fel az olvasótermet és kutatótermet; a helybenolvasás egy személyre eső gyakorisága 1980-ban 3,7 (1979-ban 5,9), - 1981-ben 6,4, - 1982-ben 7 eset.

3) Könyvek és folyóiratok forgalma

	<u>1980</u>		
	Könyvtári könyv, fl	Saját könyv:	Összesen:
Kölcsönző	41.013	-	41.013
Olvasóterem	17.214	22.136	39.350
Folyóiratolvasó	45.463	-	45.463
Összesen:	103.690	22.136	125.826

Régiségek, ritkaságok, kéziratok forgalma:

Kutatóterem	6.706
Használt egységek összesen:	132.532

	<u>1981</u>		
	Könyvtári könyv, fl.	Saját könyv:	Összesen:
Kölcsönző	44.522	-	44.522
Olvasóterem	24.323	25.561	49.884
Folyóiratolvasó	51.947	-	51.947
Összesen:	120.792	25.561	146.353

Régiségek, ritkaságok, kéziratok forgalma:

Kutatóterem	4.494
Használt egységek összesen:	150.847

1982

	Könyvtári könyv, fi.	Saját könyv	Összesen:
Kölcsönző	46.556	-	46.556
Olvasóterem	24.833	34.156	59.989
Folyóíratolvasó	61.365	-	61.365
Összesen:	132.754	34.156	167.910
Régiségek, ritkaságok, kéziratok forgalma:			
Kutatóterem			7.301
Használt egységek összesen:			175.211

A könyv- és folyóiratforgalom, közel az olvasóforgalom arányában, a jelentős időszakának két esztendeje között 32 %-kal növekedett.

A kölcsönző könyv- és folyóiratforgalmát nézve

- 1980-ban a 6.017 kölcsönzésre is beiratkozott olvasó 41.013 kötetet kölcsönzött, egy-egy olvasóra 6,8 (1979-ben 7,2), egy-egy kölcsönzési alkalomra 2,1 (1979-ben 2,5) kötet jut;

- 1981-ben az 5,819 kölcsönzésre is beiratkozott olvasó 44.522 kötetet kölcsönzött, egy-egy olvasóra 8,3, egy-egy kölcsönzési alkalomra 2,4 kötet jut;

- 1982-ben a kölcsönzésre is beiratkozott 5.946 olvasó 46.556 kötetet kölcsönzött, egy-egy olvasóra 7,9, egy-egy kölcsönzési alkalomra 2,0 kötet jut.

Az olvasóteremben egy-egy látogatás alkalmával az olvasók átlag

- 1980-ban 1,1 (1979-ben 1,4)

- 1981-ben 1,5

- 1982-ben 1,5 kötetet használtak.

A folyóirat-olvasóban egy-egy látogatásra

- 1980-ban 5,7 (1979-ben 6,0)

- 1981-ben 5,8

- 1982-ben 5,0

a kutatóteremben egy-egy látogatásra

- 1980-ban 5,5 (1979-ben 5,3)

- 1981-ben 4,0

- 1982-ben 4,6 egység használata esik.

Az olvasóteremben használt könyvtári könyvek szakok szerinti megoszlása:

	1979		1980	
0 Lexikonok, szótárak	2.881	14,2 %	2.492	14,5 %
1 Filozófia, lélektan	1.517	7,5 "	1.224	7,1 "
2 Vallás, ateizmus	275	1,4 "	357	2,0 "
3 Társadalomtudományok	1.137	5,6 "	898	5,2 "
34 Jogtudományok	769	3,8 "	737	4,3 "
4 Nyelvtudományok	705	3,5 "	559	3,3 "
5 Természettudományok	2.830	14,0 "	2.539	14,8 "
6 Műszaki tudományok	132	0,6 "	156	0,9 "
61 Orvostudományok	3.757	18,6 "	2.408	14,0 "
7 Művészetek	302	1,5 "	440	2,5 "
8 Irodalomtudomány, szépi- irodalom	3.204	15,8 "	2.931	17,0 "
9 Történettudomány, földrajz	2.730	13,5 "	2.473	14,4 "
Összesen:	20.239	100 %	17.214	100 %

	1981		1982	
0 Lexikonok, szótárak	3.060	12,5 %	3.948	15,3 %
1 Filozófia, lélektan	1.790	7,3 "	1.733	6,7 "
2 Vallás, ateizmus	387	1,6 "	591	2,3 "
3 Társadalomtudományok	1.208	5,0 "	1.087	4,2 "
34 Jogtudományok	941	3,9 "	641	2,5 "
4 Nyelvtudományok	971	4,0 "	1.115	4,3 "
5 Természettudományok	2.158	8,9 "	2.956	11,4 "
6 Műszaki tudományok	388	1,6 "	109	0,4 %
61 Orvostudományok	3.534	14,5 "	4.261	16,5 "
7 Művészetek	596	2,5 "	606	2,4 "
8 Irodalomtudomány, szép- irodalom	5.171	21,3 "	4.213	16,3 "
9 Történelemtudomány, földrajz	4.119	16,9 "	4.573	17,7 "
Összesen:	24.323	100 %	25.833	100 %

Amint a táblázatokból kitűnik, az olvasóteremben használt könyvtári könyveknél a bölcsészprofil az uralkodó: 1979-ben 48,8 %-ot, 1980-ban 51,2 %-ot, 1981-ben 58,6 %-ot, 1982-ben 53,9 %-ot tett ki. A természettudományi és orvostudományi művek használati aránya pedig

1979-ben 32,6 % - 1980-ban 28,8 % - 1981-ben 23,4 % - 1982-ben 27,9 %.

A kölcsönzőben szakok szerinti statisztikát nem vezetnek.

4) A könyvtárközi kölcsönzés adatai:

	1979	1980	1981	1982
Küldött dokumentumok	711	974	1.419	10.097
ebből külföldre	198	179	216	738
Kapott dokumentumok	58	53	69	228
ebből külföldről	49	51	61	194

Amint az adatok mutatják, a könyvtárközi kölcsönzés forgalma az általunk megküldött dokumentumok vonatkozásában négy év alatt több mint tizszeresére, - az általunk kért és kapott dokumentumok tekintetében pedig megközelítőleg négyszeresére emelkedett. S ami kiemelendő: könyvtárközi kölcsönzésünkben 1982-re az eredetiben való megküldésről a másolatban való szolgáltatásra tevődött át a súly. U.i. 1980-ban 822, 1981-ben 1073, 1982-ben 3002 dokumentumot eredetiben küldtünk meg, - míg 1980-ban 152, 1981-ben 346, 1982-ben 7.095 dokumentumot másolatoan szolgáltatottunk más-hazai és külföldi - könyvtárak, intézmények részére.

Ez a tény is bizonyítja, hogy a beszerzésre fordítható összegek csökkenése országosan nagyobb fontosságot ad a könyvtárközi kölcsönzésnek.

5) A hátrálékos kölcsönzések felszámolása céljából 1980-ban 3.357 (1979-ben 2.574), - 1981-ben 2.093, - 1982-ben 1.729 felszólítást, reklamációt küldtünk ki. A vissza nem szolgáltatott könyvek behajtása során

- 1980-ban 42 kötetet sikerült visszaszerezelnünk és 65 kötet térítési díjaként 9.445 Ft-ot hajtottunk be;

- 1981-ben 39 kötetet szereztünk vissza és 54 kötet térítési díjaként 4.740 Ft-ot hajtottunk be;

- 1982-ben 22 kötetet adtak vissza felszólításra és 24 kötet térítési díjaként 1.804 Ft-ot hajtottunk be.

A hátrálékos kölcsönzések végrehajtás útján történő behajtása 1980-ban megindult, de a következő esztendőben munkaerőhiány miatt szünetelt.

6) Az olvasótermi kézikönyvtárból

- 1980-ban 292 kötetnyi elavult művet, jegyzetet (Hc nyelv-tudomány, He német és angol irodalom, Hf francia, spanyol, olasz irodalom, Hg lengyel, orosz, szovjet, bolgár irodalom)

- 1981-ben 592 kötetnyi elavult művet, jegyzetet (Ba-Bg jog, Ec botanika, zoológia, mineralógia, geológia, Ed technika, gépészet, Ee sport)

- 1982-ben 377 kötetnyi elavult művet, jegyzetet (Ea mate-matika, Eb fizika, kémia, Ed technika, gépészet)

vontunk ki, ezek módosulásait a katalógusokban is átvezetve.

Az Olvasótermi kézikönyvtár

- 1980-ban 210 kötetnyi új könyvvel és 320 jegyzettel

- 1981-ben 195 kötetnyi új könyvvel és 254 jegyzettel

- 1982-ben 282 kötetnyi új könyvvel és 220 jegyzettel

gyarapodott.

7) A raktári munkában a kurrens kiszolgálás kielégítő volt, de a raktári rend biztosítása egyre nehezebbé válik, az eddiginél is fokozottabb figyelmet kell fordítani a nyomasztó helyhiányt eny-hítő ideiglenes megoldások keresésére. A bevezetőben említettük, hogy a külső raktárak megszerzése jelentheti csak a megoldást.

IV. Tájékoztatás és bibliográfiai szolgálat, kiadványok

1) A tájékoztató szolgálat kurrens feladata a katalógus-használattal és a segédkönyvtár használatával kapcsolatos tanácsadás, valamint a könyvtárközi kölcsönzés részére a jelzetek kikeresése.

2) A tanév kezdetén az I. éves hallgatóknak szemináriumi csoportonként a könyvtár használatába történő bevezetése rendszeres volt.

3) Kiállítások. 1980-ban "Kódexek és kódextöredékek az Egyetemi Könyvtárban" címmel rendeztünk kiállítást.

1982-ben az ausztriai Schallaburgban rendezett "Matthias Corvinus und die Renaissance in Ungarn" című kiállításához az Egyetemi Könyvtár 5 Korvinával, a Pannonhalmi Evangelistariummal, valamint ős-nyomtatványokkal, RMK-kal, vetustissimákkal járult hozzá.

Ezenkívül rendszeres volt az új szerzeményekből és az ELTE-kiadványokból való tárlóképzítés.

4) Kiadványok.

1980-ban folytatódott, 1981-ben elkészült "Az Egyetemi Könyvtár évkönyvei" 7. és 8. kötetének összeállítása, nyomtatásra kész kézirata. Az egyetemi sokszorosító rendkívül kicsiny kapacitása és a külső nyomdai költségek magas ára akadályozza elsősorban, hogy kiadványaink elkészüljenek.

Megjelent "Az ateizmus és valláskritika nemzetközi bibliográfiája" című sorozatunk 14. (1973.évi, 1980-ban), 15. (1974.évi 1981-ben) és 16. (1975.évi 1982-ben) kötete.

Ugyancsak elkészült, 1981-ben, és kiadásra vár "Az Egyetemi Könyvtár története" című kézirat, Tóth András és Vértessy Miklós szerzőktől.

V. Kézirat- és ritkaságtár

A kézirattári gyarapodás (ami az állománygyarapodás adataiban is szerepel)

- 1980-ban 247 egység, ebből 27 TMB, 208 ELTE disszertáció;
- 1981-ben 250 egység, ebből 64 TMB, 175 ELTE disszertáció;
- 1982-ben 220 egység, ebből 21 TMB, 173 ELTE disszertáció.

A ritka könyvek állománya

- 1980-ban 8 kötettel (1 RMK, 2 Rar.Hung, 5 Rem.pol.)
- 1981-ben 16 kötettel (3 Inc., 2 RMK, 2 Rar.hung., 9 Rem.pol.)
- 1982-ben 21 kötettel (3 Inc., 6 Rar.hung., 9 Rem.pol., 3 Rem.erotica)

gyarapodott.

1980-ban kerülhetett nyilvánosságra, hogy állományunk nemzeti kincsnek minősülő legértékesebb része, a törököktől visszakapott Corvinák és egyéb kódexek élő mikroorganizmusokkal fertőztek. A helyzetről a főigazgató személyesen számolt be a Művelődési Minisztérium főosztály- ill. osztályvezetőjének. Igéretet kapott a Könyvtár a hathatós segítségre. Ennek keretében 1981-ben az UNESCO révén különleges szívó-papírokat kaptunk a kódexek védelmére, Fausto Gallo, a római könyvvédelmi laboratórium vezetője

szakvéleményt adott és Szlabey Györgyi restaurátor római tanulmányutját biztosította a Minisztérium.

Ugyancsak a főigazgató a Studio '80 c. televízió-műsorban az ország közvéleményével ismertette a helyzetet.

A legsürgősebb fertőtlenítést, a szükséges óvintézkedéseket mindjárt megtettük és - külső vegyészek bevonásával - kidolgoztuk a lehetséges megoldást. Eddig 6 kódexnek a restaurálása készült el, valamint minden Corvinánk és a törököktől visszakapott kódexünk mikrofilmzése, ami 32 tekercset tesz ki.

1981-ben megkezdjük ritkaságtárunk állományának átvizsgálását. Befejeződött a kódex-, az RMK- és ősnymtatványgyűjtemény teljes ellenőrzése és elkezdődött a régi külföldi nyomtatványok tárának leltári ellenőrzése.

Ugyancsak 1981-ben kezdődött meg a régi nyomtatott katalógus lezárása (1907) óta beszerzett kéziratok katalógusának revíziója, a címleírások egységesítése, kiegészítése és a nyomtatott kiegészítő katalógus kiadásának az előkészítése.

A tervezett kiadvány szerkesztése a következő esztendő feladata.

VI. Hálózati és módszertani munka

1) A hálózati és módszertani munkát illetőleg: 1980 elején elkészült a Hálózati és Módszertani Csoport ügyrendje, ami tartalmazza a Csoport ellenőrzési, tanácsadási és módszertani feladatait.

2) A kari referensek a könyvtárlátogatásokat a hálózati könyvtárak szervezeti és működési szabályzatában, illetve az újonnan elkészült ügyrendben meghatározott elvek, szempontok szerint végezték.

- 1980-ban az Állam- és Jogtudományi Karon 10, a Bölcsészettudományi Karon 44, a Természettudományi Karon 36, összesen 90,
- 1981-ben az Állam- és Jogtudományi Karon 15, a Bölcsészettudományi Karon 48, a Természettudományi Karon 34, összesen 97,
- 1982-ben az Állam- és Jogtudományi Karon 3, a Bölcsészettudományi Karon 22, a Természettudományi Karon 12, összesen 37,

és minden évben a Karokhoz nem tartozó 10 hálózati könyvtár meglátogatására került sor. A kari referensek jelentéseikben a tanszékvezetőknek is rögzítették észrevételeiket, javaslataikat.

A rendszeres látogatásokon kívül 1981-ben rendkívüli, u.n. céljellegű könyvtárlátogatásokra is sor került 5 alkalommal: a BTK Történettudományi Tanszékei könyvtárának, a Filozófia Oktatók Továbbképzési és Információs Központja Könyvtárának újjászervezésével, a TTK Biokémiai Tanszéke könyvtárának a rekonstrukció befejezése utáni állományellenőrzésével, a Budaörsi-uti Kollégium könyvtárának átadásával és az Egyetemi Számítóközpontnak az ELTE-hez való helyezésével kapcsolatban.

Ezekon felül a kari előadók szaktanácsadóként közreműködtek a Rectori Hivatal Ellenőrzési Osztályának átfogó vizsgálataiban is. Az 1981. április 17-i Rectori Tanács ülésére a hálózati könyvtárak helyzetéről és tevékenységéről összefoglaló jelentést készítettünk.

3) A hálózati könyvtárak állományellenőrzését átszervezés folytán a régebbi két revíziós részleg helyett három végezte. Ennek eredményei, karonkénti bontásban a következők:

a) Állam- és Jogtudományi Kar

- 1980-ban folytatódott és
- 1981-ben befejeződött a Polgári Jogi Tanszék könyvtárának teljeskörű rendezése. Október 31-én tanszéki értekezleten került sor a mintaszerűen rendezett könyvtár átadására. Ezt követően megkezdődött és
- 1982-ben folytatódott a Politikai Gazdaságtani Tanszék könyvtárának állományellenőrzése és rendezése.

b) Bölcsészettudományi Kar

- 1980-ban befejeződött a Történeti Tanszékek Könyvtára 120.000 kötetnyi állományának ellenőrzése, a hiányjegyzékekkel együtt, elkészült az inkurrencia-anyag 10.000 katalóguscédulája is. Ezt követően megkezdődött és
- 1981-ben befejeződött a 39.000 kötetnyi Irodalomtörténeti Könyvtár teljeskörű ellenőrzése és rendezése. Ez után megkezdődött és
- 1982-ben folytatódott a négy tanszéki könyvtár összevonásából alakult Orientalisztikai Tanszékcsoport Könyvtárának állományellenőrzése.

c) Természettudományi Kar

- 1980. szeptemberével kezdődően 1981-ben és 1982-ben is a Földtani Intézet Könyvtárának állományellenőrzése és rendezése folyt.

4) Az Egyetemi Könyvtár

- a külföldi folyóiratok rendelésével és nyilvántartásával (Szerzeményi Osztály) és
- a tőkés országokból beszerzett könyvek cimleírásának és katalóguscéduláinak elkészítésével, KC-bejelentési kötelezettségeik teljesítésével (Feldolgozó Osztály)

rendszeresen segíti a hálózati könyvtárakat.

VII. Állományvédelem

1) A könyvkötészet teljesítménye a következő volt:

	1980	1981	1982
Bőrkötés	8	-	1 db
Vásznas kötések:			
ujságméret	13	10	6
folyóiratméret	114	99	62
könyvméret	199	110	39
Félkeménykötés	36	-	2
Kartonkötés	441	631	1.276
Nagyobb javítások	197	96	194
Kisebb javítások	1.829	2.041	2.309
Restaurálás (könyv)	7	-	1
Kódex-töredékek restaurálása	-	-	22
Laprestaurálás	-	73	22
Konzerválás	769	120	168
Összesen:	3.613	3.180	4.102 db

Ezen felül vegyes szakmunkáknál szerepelnek: vágások, hajtogatások, kasírozás, aranynyomás, dobozok és tokok készítése, valamint a restaurálás keretében töredékek lefejtése, kötés-tábla kiáztatása, összetapadt kéziratok szétfejtése stb.

2) A külső kötetítés - vállalatnál, kisiparosnál köttetett könyvek és folyóiratok száma

- 1980-ban 2.850 (1979-ben 1.872), amiből 2.270 (1979-ben 1996) kötet esik a folyóiratokra és hirlapokra, 580 (1979-ben 776) kötet a könyvekre;
- 1981-ben 2.785, amiből 1.800 kötet esik a folyóiratokra és hirlapokra, 985 kötet a könyvekre;
- 1982-ben 2.888, amiből 1.754 kötet esik a folyóiratokra és hirlapokra, 1.134 kötet a könyvekre.

Mindezen munkákkal sajnos közel sincsen megoldva a raktárban tárolt régi könyvek tizezreinek állagmegóvása (portalanítással és a bőrkötések ápolásával), valamint az újabb, az idők során tönkrement és használatban elnyűtt könyvek százezreinek karbantartása. E feladatok meghaladján a Könyvtár adott lehetőségeit.

VIII. Sokszorosítás

A sokszorosításban elkülönülnek a feltárást szolgáló katalóguscédulák, a megrendelésre készült másolatok a könyvtár könyveiből és folyóirataiból, valamint a foto-reprodukciók.

- 1) Katalóguscédulából készült 1980-ben 95.000, 1981-ben 69.000, 1982-ben 107.000.

A nagy ingadozás oka, hogy 1980-ban még a régi, avult adréma-gépen készültek a cédulák. 1981 júniusában üzembe lépett a régebben megrendelt és végre leszállított Canon típusú másoló, azonban alkatrészhiány miatt csakhamar leállt és hónapokig nem volt javítható. 1982 elején a javítás megtörtént s a termelés az előző évvel szemben 55 %-kal növekedett.

A sokszorosítást követő szerkesztői munkák (fejelés, előrendezés és besorolás) jelentős többletmunkát adtak a feldolgozó osztálynak.

- 2) Megrendelésre készült 1980-ban 7.968 lap, 1981-ben 9.856 lap, 1982-ben 13.209 lap.

Ez az egyenletes növekedés alapvetően a kisebb könyvtárak könyv- és folyóirat-beszerzésének csökkenésében kereshető.

- 3) Saját laboratóriumunk nem lévén, a foto (mikrofilm és papirkép) igényeket az MTA könyvtárának műhelye elégítette ki.

IX. A Könyvtár részvétele a tudományos munkákban

A könyvtáros besorolási dolgozók jelentős része folytat - nagyrészt munkaidőkedvezményrel támogatott - önálló tudományos, vagy oktató, vagy tudomány-népszerűsítő tevékenységet, egyrészt országos kutatási programokhoz, az Egyetem, MTA és más intézmények munkaterveivel kapcsolódóan, másrészt önálló kezdeményezésből. A kutatások elsősorban a történettudomány, irodalom- és művelődéstörténet, klasszika-filológia, ókortudomány, nyelvtudomány, filozófia, könyvtartan területén folynak.

Néhány munkatárs résztvesz a hazai könyvtári és tudományos közélet irányító szerveinek és orgánumainak tevékenységében, illetve vezetésében:

MTA-MM Könyvtörténeti és Bibliográfiai Munkabizottság,
MTA Textológiai Bizottság,
Irodalomtörténeti Közlemények szerkesztőbizottsága,
Könyvtári Figyelő szerkesztőbizottsága,
Bibliotheca Scriptorum Medii Recentisque Aevorum szerkesztő-
bizottsága.

A főigazgató egyben a Művelődéstörténeti Tanszék egyetemi tanára és 1982.május 9-től akadémikus, számos egyetemi, akadémiai és egyéb vezető tudományos bizottság és testület tagja.

Emellett maga a Könyvtár is szorosan együttműködik az akadémiai Művelődéstörténeti Bizottsággal, kutatásaiban, szervezési munkáiban, technikai feltételeinek megteremtésében igyekeztve segítségére lenni.

A Könyvtár munkatervbe iktatott kutatótevékenységét a birtokában levő régi kézirat- és könyvanyagának a tudomány számára történő feltárasára és feldolgozására koncentrálja. A munka előterében a kódex- illetve kéziratgyűjtemény új gyarapodásának modern igényű katalogizálása, a katalógusnak publikálásra való előkészítése, a tudóslevelezés jegyzékének kinyomtatása áll. Elkészült az Egyetemi Könyvtár 1945 előtti történetét feldolgozó monográfia.

Az Egyetemi Könyvtár dolgozóinak publikációit az ELTE Értesítőjének egyes kötetei tartalmazzák.

X. Nemzetközi kapcsolatok

Dr.Németh G.Béla főigazgató, egyetemi tanár, akadémikus 1982. márciusában és novemberében osztrák kulturális szervek meghívására Bécsben volt 3-3 hetes tanulmányuton.

Dr.Töttössyné Wimmer Éva osztályvezetőhelyettes 1982.szeptemberében a Művelődési Minisztérium ösztöndíjával Spanyolországban volt 2 hetes tájékoztató, kapcsolatteremtési, tapasztalatcsere-látogatáson. Ennek során a Spanyol Nemzeti Könyvtár, a madridi és salamancai Egyetemi Könyvtár munkáját tanulmányozta.

Dr.Almási János főmunkatárs 1982. áprilisában a Friedrich-Ebert-Stiftung alapítvány ösztöndíjával 3 hetet töltött Bonnban, folytatva a német szociáldemokrácia és az államhatalom viszonyára irányuló kutatásait.

Dr.Dümmerth Dezső főmunkatárs 1980. júliusában a párizsi Institut Catholique meghívására 2 hetet töltött Párizsban, az intézet könyvtárában és az Archiv National-ban végezvén kutatásokat.

Dr.Fodor Adrienne főmunkatárs a Művelődési Minisztérium ösztöndíjával 1980.november 1-től 1981.január 31-ig 3 hónapos tanulmányuton volt a római Magyar Intézetben, a Vatikáni Könyvtárban végezvén kutatásokat. 1981.szeptemberében pedig - hivatalos kiküldöttként - a Münchenben tartott Nemzetközi Paleográfiai Kongresszuson vett részt.

Dr.Hölvényi György főmunkatárs 1982. szeptember 15 és december 15 között a magyar és osztrák kormány közötti kulturális egyezmény alapján nyert ösztöndíjjal Bécsben volt 3 hónapos tanulmányuton, az ottani Tudományegyetem Levéltárában a XVIII.századi egyetemtörténetre irányuló kutatásokat végzett.

Szlabey Györgyi könyvrestaurátor 1982. január elejétől március végéig a Művelődési Minisztérium ösztöndíjával 3 hónapot töltött Rómában az Istituto Gallo könyvpatológiai intézetében és az Archivio Centrale dello Stato (Központi Állami Levéltár) restaurátor műhelyében.

Első ízben 1981-ben, majd 1982-ben sikerült megszerveznünk, hogy a könyvtárosok, az Egyetem autóbuszával, közös külföldi tanulmányuton vegyenek részt. 1981 októberében a Nyitra-Pöstyén-Trencsén-

Nagyszombat-Pozsony utvonalon az Egyetem alapítási városát, Nagyszombatot és a pozsonyi Egyetemi Könyvtárat tekintettük meg egy háromnapos utazás keretében. 1982 júniusában a Kismarton-Melk-Bécs utvonalon, ugyancsak három nap alatt a schallaburgi "Mátyás király és a magyar renaissance" c. kiállítás megtekintése volt a cél. Mindkét uton 36-36 személy vett részt.

Külföldi vendégeink közül hosszabb-rövidebb ideig tartó kutatómunkát végzett nálunk: José Ruychaert, a Vatikáni Könyvtár kéziratárának vezetője, Richard Marsina, a pozsonyi Történettudományi Intézet munkatársa (1980.júniusában), Stanislaw Bilina, a Lengyel Tudományos Akadémia Történettudományi Intézetének munkatársa (1980.szeptemberében), Charles Brewer zenetörténész New Yorkból (1981.májusában), Stefania Mertanova pozsonyi jogtörténész (1981.júliusában), Gustav Cvengros, a Lvovi Tudományegyetem docense, George Thomas Gömöri egyet.tanár Cambridge-ből, Julius Sopko, a pozsonyi Történettudományi Intézet munkatársa, George Emery egyet.tanár Ann Arbor-ból, Franciosi Filippo egyet.tanár Padova-ból (1981. szeptemberében), Georg Nagyrevi-Neppel könyvtáros Waldkraiburg, NSzK-ból, T.Gyorgyijev szófiai történész (1982. júniusában), Izidor Katulič, a pozsonyi Nyelvtudományi Intézet osztályvezetője (1982.szeptemberében) és Christine Lansvergnat egyet.tanár Lyon-ból (1982.októberében).

Látogatóink voltak többek között Dr.Milena Fridlenova, a prágai Állami Könyvtár munkatársa, (1980.IX.30.), Gerhard Prosser, az Osztrák Könyvkiadók és Könyvkereskedők Egyesületének főtitkára, Hans Koegler, az Osztrák Tudományos Akadémia Kiadójának igazgatója (1980.XI.12.), Herbert Hungert, az Osztrák Tudományos Akadémia tagja (1982.I.26.), George Cushing, a londoni Tudományegyetem Szláv és Keleteurópai Intézetének igazgatója (1982.III.14.), Ferdinand Baumgartner, a bécsi Egyetemi Könyvtár igazgatója (1982.VI.27.), dr.Csáky Móríc történész, a bécsi Tudományegyetem tanára (1982.IX.6.), dr.Gáboriel Astrik, a Notre Dame University, Indiana, professzora.

Több könyvtárosból álló tanulmányutat tevő küldöttség is felkereste Könyvtárunkat a pozsonyi, krakkói, prágai Egyetemi Könyvtárból és a londoni British Library-ből.

A belföldi kapcsolatokról általában nem számolunk be külön, de a jelentős időszakának első esztendejéből most kiemelendő, hogy az

új főigazgató bemutatkozó látogatásra hívta meg ugyyszólván mindegyik budapesti nagykönyvtár igazgatóját.

1982.junius 3.-án dr.LékaiLászló esztergomi érsek látogatta meg a könyvtárat. Átadtuk neki az Egyetem alapítójának, Pázmány Péternek megőrzött birétumát, tulajdonjogunk fenntartása mellett, a Keresztény Múzeumnak.

XI. Személyzet

1) Az 1980.év folyamán

a) eltávoztak a Könyvtártól:

dr.Mátrai László főigazgató, egyetemi tanár, akadémikus (nyugdíj előtti szabadságolás)	I.1.
dr.Keresztényi József osztályvezetőhelyettes (nyugdíjazás)	I.1.
Eigner Mihályné takarítónő (nyugdíjazás)	V.1.
dr.Mishti László főigazgatóhelyettes (nyugdíjazás)	VII.1.
Nagy Domokos szakmunkás I. (nyugdíjazás)	IX.1.
Uzsák Józsefné bet.munkás I., ruhatáros(nyugdíjazás)	IX.1.

Kiléptek ketten.

b) Uj alkalmazottként belépett kilenc munkatárs,
köztük

dr.Németh G.Béla főigazgató, egyetemi tanár, a tudományok doktora	I.1.
---	------

c) Kitüntetések: Marót Miklós igazgatóhelyettes a TIT aranykoszorus jelvény, Szlabey Györgyi könyvresturátor a "Szocialista Kulturáért" kitüntetésben részesült.

2) Az 1981. év folyamán

a) eltávoztak a Könyvtártól:

Kocsis Árpádné főkönyvtáros (meghalt)	XI.17.
---------------------------------------	--------

Áthelyezéssel távozott egy munkatárs.

b) Uj alkalmazottként beléptek hárman.

c) Kitüntetések: Madár Lajos osztályvezetőhelyettes, Papp Valéria és Sziklai Imréné főkönyvtárosok a "Szocialista Kulturáért" kitüntetésben részesültek.

3) Az 1982. év folyamán

a) eltávoztak a Könyvtártól:

dr.Dümmerth Dezső főmunkatárs I. (nyugdíjazás)	III.2.
Kolgyáry Attiláné csoportvezető (nyugdíjazás)	VI.1.
Gerencsér János ügyv.alk.I.raktáros (nyugdíjazás)	VII.1.
dr.Szalay Kálmánné főkönyvtáros (nyugdíjazás)	VIII.1.
Timkovics László Pál könyvtáros (meghalt)	X.1.
Vért Zsuzsa osztályvezetőhelyettes (nyugdíjazás)	XII. 1.
Tóth József műhelyvezető (meghalt)	XII. 1.
Kiléptek ketten, áthelyezéssel távoztak hatan.	

b) Uj alkalmazottként belépett 13 munkatárs.

c) Kitüntetések: dr.Almási János főmunkatárs I., a "Népek barátságáért" NDK kitüntetés ezüst fokozatát kapta, - dr.Szalay Kálmánné főkönyvtáros és Zimonyi Emerika könyvtáros a "Szocialista Kulturáért", Gerencsér János ügyv.alk.I., raktáros a "Kiváló Munkáért" kitüntetésben részesült.

A szakmai, ideológiai és nyelvi tanulást a Könyvtár vezetősége támogatta. Többen jártak az Egyetem kiegészítő szakjaira, az MSzMP kerületi marxista tanfolyamaira és idegennyelvi tanfolyamokra.

Az intézmény támogatásával végezte el 1981/82-ben Molnár Jánosné, Reményi Andrea, Szöllősi Ferencné és Tamás Marianna az OSzK alapfoku könyvtáros tanfolyamát.

1982 decemberében első ízben szerveztünk baráti találkozást az intézmény nyugdíjasainak.

A nyugdíjba vonuló nagy gyakorlatu, képzett kollégák ~~elkerül~~hetetlen eltávózása mellett tragikusak voltak a halálesetek. Kocsis Árpádné, főkönyvtáros, a szakozó csoport munkatársa közvetlenül nyugdíjaztatásának tervezett ideje előtt halt meg, tragikus hirtelenséggel. Az Akadémia Könyvtárából áthelyezve közel kilenc esztendő t töltött a Könyvtárban. Nyelvtudása, olvasottsága és széleskörű érdeklődése hasznos volt a szakozásban, dinamikus, színes egyénisége különleges színfoltot jelentett az együttesben.

Timkovics László Pál tragikus körülmények között halt meg. Első munkahelye volt a Könyvtár, ahol tíz évet töltött. Magyar-latin szakos képzettsége és teológiai előtanulmányai alkalmassá tették a medievisztikai kutatásokra, amelyeket már ifjan is eredménnyel művelt. Évekig a magyar könyvek beszerzésével foglalkozott, majd a kéziratárba került, ahol jelentős munkák vártak volna rá, ha nem dönt másképpen a saját életéről.

Tóth József, a könyvkötészet vezetője huszonkét esztendeig dolgozott a Könyvtárban. Kiváló és maradandó szakmunkája mellett jó vezető is volt és tevékeny társadalmi munkás a szakszervezetben és a pártszervezetben. Rövid, súlyos betegség után távozott körünkből.

4) A Könyvtár személyzeti helyzete és vezetői 1982
december 31-én:

A rendszeresített státuszok száma évek óta nem változott;-1980 második negyedétől, amikor 2 új könyvtárosi státuszt kaptunk - az összlétszám 94 (ideértve a Könyvtár felügyelete alatt álló Egyetemi Levéltárat). Szerződésesek töltik be a gyermekgondozási segélyt igénybevevők státuszát és hét nyugdíjas dolgozik részdíjban.

Főigazgató: Németh G.Béla

Osztályvezetők:

Kulcsár Péter főigazgatóhelyettes, szerzeményi osztály

Marót Miklós főigazgatóhelyettes, olvasószolgálat

Hermana Zsuzsanna, feldolgozó osztály

Pelle József, kézirat- és ritkaságtár

Osztályvezetőhelyettesek:

Sárkány Éva, szerzeményi osztály

Lukáts Ivánné, folyóirat-feldolgozó (szerzeményi)

Macár Lajos, olvasószolgálat

T.Wimmer Éva, feldolgozó osztály

Csoportvezetők:

Egri Pálné, gazdasági csoport

Almási János, hálózati és módszertani csoport

Győri Péter, műhelyvezető

Fehér Józsefné, kölcsönző

Kalmár Lajos, folyóiratolvasó

Vörös Istvánné, olvasóterem

Zólyomi Zoltánné, szakozó csoport

Torbágyi Tiborné, a titkárság vezetője

A Könyvtár munkatársainak teljes névsorát az Egyetem évi értesítője közli.

XII. Költségvetés, gazdálkodás

A költségvetés felhasználásának, költségügyi gazdálkodásunknak főbb adatai a következők:

	1980	1981	1982
Költségvetés (módosított)	11,848.700	14,502.000	13,064.200
A <u>felhasználás</u> a következőképp alakult:			
Állományba tartozók béralapja	4,827.900	4,990.200	5,339.600
Egyéb személyi kiadások	394.900	461.500	553.300
Állománygyarapítás	3,510.600	5,688.000	4,358.600
Egyéb kiadások	2,592.300	2,750.100	2,687.300
Összesen:	11,325.700	13.889.800	12,938.800

(1982-ben a már említett egyszeri juttatás emelte az állománygyarapítási költségeket.)

A bérfejlesztési keret és béralapmegtakarítás terhére végrehajtott fizetésemelések az összes státuszban lévő dolgozót érintették. Összesen 1980-ban 29.800, 1981-ben 24.650, 1982-ben 35.650 Ft fizetésemelésben részesültek. A bérezési helyzet ennek következtében a következőképp alakult:

	1980	1981	1982
Béralapátlag	5.047	5.141	5.509

Jutalmazásra (a költségvetési előirányzat és bér megtakarítás terhére, valamint központi keretből):

277.500	353.000	378.000
---------	---------	---------

Ft-ot fordítottunk.

Munkaadói segélyként

1980-ban 6.000

1981-ben 7.300

1982-ben 6.000 Ft-ot folyósítottunk.

A működési és beszerzési kiadásokra előirányzott kerettel való takarékos gazdálkodás eredményeként 1981-ben 120.000, 1982-ben 260.000 Ft-ot tudtunk a következő évi előfizetési díjakra a Posta Központi Hírlapirodának előlegként átutalni.

A könyvtári felszerelés bővítésére

- 1980-ban 1 új írógépet (11.000 Ft) vásároltunk, butorzatra 23.000 Ft-ot;
- 1981-ben 1 új írógépet (5.000 Ft), 1 fényképezőgépet (7.000 Ft) vásároltunk, butorzatra, egyéb felszerelési tárgyakra 197.000 Ft-ot;
- 1982-ben 1 új írógépet (9.000 Ft) vásároltunk, butorzatra, egyéb felszerelési tárgyakra 239.000 Ft-ot fordítottunk.

A Canon típusú sokszorosító gép beszerzése 1981-ben központi keretből történt.

Külső (vállalati, kisipari) köttetésre

- 1980-ban (2.850 kötet) 334.648
- 1981-ben (2.785 kötet) 339.043
- 1982-ben (2.888 kötet) 375.546 Ft-ot fordítottunk.

A Könyvtár teljes költségvetését és az évi zárszámadást az Egyetem vonatkozó kiadványai tartalmazzák.

A Könyvtár vezetésének változása alkalmával az Egyetem Ellenőrzési Osztálya átfogó vizsgálatot végzett 1980 februárjában, majd utóvizsgálatot 1981 novemberében. Véleményét jegyzőkönyvben rögzítette és az észlelt hiányosságok kiküszöbölését kérte a vezetőségtől. A vizsgálat nagy segítséget jelentett a gazdasági ügykezelés munkájának megszilárdításában.

Budapest, 1984 március 23.

Németh G.Béla sk.

főigazgató